

15.4.2014

B7-0435/2014/REV

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

v skladu s členom 110(2) Poslovnika

o ruskem pritisku na države vzhodnega partnerstva, zlasti o destabilizaciji vzhodne Ukrajine
(2014/2699(RSP))

Hannes Swoboda, Ana Gomes, Marek Siwiec, Maria Eleni Kopa (Maria Eleni Koppa), Tonino Picula, Liisa Jaakonsaari, Ioan Mircea Pașcu, Jo Leinen, Richard Howitt, Victor Boștinaru, Marusja Ljubčeva (Marusya Lyubcheva), Pier Antonio Panzeri, Katrin Saks, Emine Bozkurt, Libor Rouček, Boris Zala
v imenu skupine S&D

Resolucija Evropskega parlamenta o ruskem pritisku na države vzhodnega partnerstva, zlasti o destabilizaciji vzhodne Ukrajine (2014/2699(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 14. aprila 2014 o Ukrajini,
 - ob upoštevanju resolucije Generalne skupščine ZN A/RES/68/262 z dne 27. marca 2014 o ozemeljski celovitosti Ukrajine;
 - ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. in 21. marca 2014,
 - ob upoštevanju skupne izjave vrhunškega srečanja EU–ZDA z dne 16. marca 2014,
 - ob upoštevanju izjave voditeljev držav oziroma vlad o Ukrajini z dne 6. marca 2014,
 - ob upoštevanju memoranduma iz Budimpešte o varnostnih zagotovilih, ki so ga decembra 1994 podpisale Ukrajina, Rusija, ZDA in Združeno kraljestvo,
 - ob upoštevanju Helsinške sklepne listine iz leta 1975,
 - ob upoštevanju ustanovne listine Združenih narodov,
 - ob upoštevanju člena 110(2) Poslovnika,
- A. ker je bil v avtonomni republiki Krim in mestu Sevastopol 16. marca 2014 organiziran nezakonit in nelegitimen referendum, ki je potekal pod nadzorom ruske vojske; ker so ruske oblasti in zakonodajalci kljub mednarodni obsodbi referendum hitro priključili ta ukrajinski polotok;
- B. ker se je EU odzvala z razširitvijo seznama sankcij, na katerega je uvrstila 12 posameznikov, odgovornih za kršenje ozemeljske celovitosti Ukrajine, z odpovedjo vrhunškega srečanja EU-Rusija junija 2014 ter s podporo zamrznitvi pogajanj o vključitvi Rusije v OECD in Mednarodno agencijo za energijo; ker je EU v znak solidarnosti z Ukrajino podpisala politične določbe pridružitvenega sporazuma, povečala makrofinančno pomoč Ukrajini s 610 milijonov EUR na 1610 milijard EUR ter enostransko odprla trg EU za ukrajinske proizvode in blago;
- C. ker je Moskva utrdila svoj nadzor nad Krimom, kjer je napadla in zavzela ukrajinska zračna in pomorska oporišča ter izgnala tamkajšnje vojaško osebje; ker je Rusija premestila velike vojaške kontingente na območja ob meji z vzhodno Ukrajino; ker je namen te vojaške prisotnosti po splošnem prepričanju predvsem prisila v okviru pogovorov o prihodnosti Ukrajine ter v pričakovanju predsedniških volitev 25. maja 2014; ker bi lahko vojaška prisotnost Rusije, ZDA in Nata privedla do dodatne zaostritve razmer s posledicami za celotno regijo Črna morja;

- D. ker narašča zaskrbljenost, da se bo krimski scenarij ponovil tudi v drugih regijah Ukrajine; ker so proruski separatisti zavzeli lokalne upravne stavbe v Harkovu, Luhansku in Donecku; ker so ti elementi pod vodstvom skupine po imenu Ruski sektor okupirali stavbo lokalne vlade v Donecku, razglasili ustanovitev samostojne Ljudske republike Doneck, neodvisne od Kijeva, in napovedali referendum o odcepitvi te regije, ki naj bi potekal najpozneje 11. maja 2014; ker je do vstaj in zavzetij vladnih stavb prišlo tudi v drugih mestih na vzhodu države, vključno z mesti Slovjansk, Kramatorsk in Družkivka;
- E. ker je Vrhovni sovjet separatistične regije Pridnestrje v Moldaviji takoj po priključitvi Krima Rusko federacijo uradno zaprosil, naj preuči možnost priključitve Pridnestrja;
- F. ker je Rusko zavzetje Krimskega polotoka nedvomna kršitev mednarodnega prava, ki spodjeda zaupanje v mednarodne instrumente, vključno s sporazumi o razoroževanju in neširjenju jedrskega orožja; ker bi lahko nova oboroževalna tekma vodila v dodatno zaostritev razmer; ker je nujno treba preprečiti nastanek tako nevarnega položaja, saj bi lahko hitro ušel nadzoru;
1. najdoločneje obsoja priključitev Krima in Sevastopola k Ruski federaciji in zavzema stališče, da EU in njene države članice nikoli ne bi smele priznati tvorbe, ki je nastala z agresijo;
 2. znova izraža odločno podporo suverenosti, ozemeljski celovitosti in politični neodvisnosti Ukrajine ter vseh držav vzhodnega partnerstva;
 3. izraža najglobljo zaskrbljenost zaradi hitrega slabšanja razmer in prelivanja krvi v Ukrajini; poziva Rusijo, naj takoj umakne podporo nasilnim separatistom in oboroženim milicam, ki so zavzele vladne stavbe v Slovjansku, Donecku in drugih mestih, ustavi vse provokativne dejavnosti, namenjene podpihovanju nemirov in destabilizaciji razmer, umakne vojsko z vzhodne meje Ukrajine ter si prizadeva za mirno rešitev krize s političnimi in diplomatskimi sredstvi; izraža polno podporo in solidarnost ukrajinski vladi pri njenih prizadevanjih za ponovno vzpostavitev oblasti v okupiranih mestih ter svari Rusijo, naj ne zlorabi zakonite pravice Ukrajine do obrambe svoje ozemeljske celovitosti kot izgovor za začetek obsežne vojaške invazije;
 4. je prepričan, da rusko sklicevanje na pravico do uporabe vseh sredstev za zaščito ruskih manjšin v tretjih državah, ki jo je predsednik Putin oznanil v svojem govoru 18. marca 2014, ni skladno z mednarodnim pravom in je v nasprotju s temeljnimi načeli mednarodnega delovanja v 21. stoletju, obenem pa ogroža tudi povojno evropsko ureditev; poziva rusko dumo, naj takoj umakne mandat za uporabo sile na ozemlju Ukrajine;
 5. poudarja, da mora Rusija nujno vzpostaviti konstruktivni dialog z legitimno vlado Ukrajine, ter podpira dejavna diplomatska prizadevanja EU za umiritev krize; v zvezi s tem pozdravlja napovedana štiristranske pogovore med ZDA, Rusijo, Ukrajino in EU, ki naj bi obravnavale zaostrovanje razmer v Ukrajini, ter pričakuje uspešen izid teh pogovorov, stabilizacijo razmer v Ukrajini in njeni okolici in ponovno vzpostavitev sodelovanja med vsemi stranmi; meni, da bi bilo treba v tem okviru pojasniti, da je evropsko povezovanje Ukrajine, pa tudi Moldavije in Gruzije skladno z dobrimi odnosi

z Rusijo;

6. opozarja, da bodo vsi nadaljnji koraku Ruske federacije, ki bodo destabilizirali Ukrajino ali ogrožali druge države vzhodnega partnerstva, vodili v nove sankcije in dolgoročne posledice za odnose med EU in Rusijo; podpira sprejetje dodatnih sankcij, če napovedani pogovori ne bodo privedli do pozitivnega izida v razumnem času; poziva države članice, naj se pripravijo za tak razvoj dogodkov ter naj se dobro uskladijo, da se bodo skupaj in v duhu solidarnosti soočile z morebitnimi povračilnimi sankcijami Rusije;
7. obsoja dejstvo, da Rusija uporablja energijo kot sredstvo prisile v ukrajinski krizi, ter meni, da je pismo, ki ga je predsednik Putin 10. aprila 2014 poslal 18 evropskim voditeljem, nesprejemljiva grožnja oskrbi Evrope z energijo; glede na odločitev državne družbe Gazprom, ki je skoraj podvojila ceno zemeljskega plina in zahteva vnaprejšnje plačilo za nadaljnjo dobavo plina Ukrajini, izraža dvom v iskrenost ponudbe v zvezi z določitvijo usklajenih ukrepov za stabilizacijo ukrajinskega gospodarstva, izražene v navedenem pismu; resnično verjame, da ima Rusija interes, da Ukrajini pomaga zgraditi trajnostno gospodarstvo; poziva Moskvo, naj svoje besede podkrepi s konkretnimi dejanji;
8. poudarja, da morajo EU in njene države članice preuravnatežiti sedanjo energetska odvisnost od Rusije, tako da resneje pristopijo k diverzifikaciji plinskih in jedrskih virov in oblikujejo enotno energetska politiko za vso EU; poleg tega meni, da bi morale države članice Ukrajino podpreti s povratnimi tokovi, če bi ji Rusija popolnoma ali delno ustavila dobavo plina, ter poziva Komisijo, naj stori vse, kar je v njeni moči, da bi države članice podprla pri izvajanju teh projektov;
9. pozdravlja in podpira pripravljenost Nata, da zagotovi varnost držav zaveznic, ki mejijo na Rusijo in ki trenutne razmere v Ukrajini dojemajo kot neposredno grožnjo njihovi suverenosti; po drugi strani poziva rusko vlado, naj pripomore k umiritvi razmer, ter opozarja, da bi bilo treba preprečiti kopičenje vojaških zmogljivosti v stilu hladne vojne; odločno poziva vse strani, naj spoštujejo obstoječe obveznosti glede nadzor orožja, oblikujejo ukrepe za krepitev zaupanja ter si po najboljših močeh prizadevajo, da bi preprečile drago in nevarno oboroževalno tekmo;
10. pozdravlja napotitev posebne opazovalne misije OVSE, katere naloga je zbiranje informacij o neobičajnih vojaških dejavnostih in provokativnih dejanjih, namenjenih destabilizaciji razmer, ter spremljanje razmer na področju človekovih pravi in pravic manjšin Ukrajini; obžaluje pa, da tej misiji ni uspelo vstopiti na Krim, kjer je prišlo do različnih kršitev človekovih pravic, vključno s primeri nasilja nad novinarji in njihovimi družinami; obžaluje, da poročila o napadih na novinarje zdaj prihajajo tudi iz vzhodne Ukrajine;
11. ponovno izraža zaskrbljenost nad usodo Tatarov na Krimu in nad varnostjo in dostopanjem do pravic oseb, ki pripadajo ukrajinsko govoreči skupnosti; opozarja na odgovornost Ruske federacije po četrti Ženevski konvenciji, da zaščiti vse civiliste na zasedenih ozemljih; poziva k neodvisni mednarodni preiskavi prijavljenih primerov slabega ravnanja, samovoljnega pridržanja, ugrabitev in mučenja aktivistov ter domnevnega sodelovanja častnikov enote Berkut pri teh kršitvah človekovih pravic;

12. obsoja obsežno uporabo propagande ruskih uradnih predstavnikov in medijev glede domnevnih kršitev pravic rusko govoreče manjšine, ki jih ne potrjuje nobeno dejstvo, pa tudi neosnovane obtožbe o „fašistični“ naravi oblasti v Kijevu; ponovno izraža zelo hudo zaskrbljenost nad svobodo govora v Rusiji in opozarja na nedavni primer ruskega zgodovinarja Andreja Zubova, ki je izgubil službo na Moskovskem državnem inštitutu za mednarodne zadeve, potem ko je kritiziral ruskega predsednika zaradi zavzetja Krima;
13. znova poudarja, da mora ukrajinska vlada nujno ukrepati v tesnem sodelovanju z OVSE in Svetom Evrope in zagotoviti spoštovanje zakonitih pravic rusko govorečega prebivalstva in drugih kulturnih, narodnostnih in jezikovnih manjšinskih skupin, v skladu z določbami Evropske listine o regionalnih in manjšinskih jezikih in Okvirne konvencije za zaščito narodnostnih manjšin;
14. poziva ukrajinske oblasti, naj sprejmejo odločno stališče proti skrajnim in radikalnim organizacijam ali skupinam, ki pozivajo h kršitvam človekovih pravic oziroma te pravice kršijo; ponovno poziva k neodvisni preiskavi kršitev človekovih pravic od konca novembra 2013 ter pozdravlja imenovanje tretje strani v mednarodni svetovalni odbor Sveta Evrope in njegov prvi sestanek 9. aprila 2014; meni, da je zagotavljanje miru in vzajemno razumevanje in spoštovanje znotraj ukrajinske družbe bistvenega pomena za stabilnost države in njeno pot naprej;
15. pozdravlja resolucijo o takojšnji razorožitvi nezakonitih paravojaških skupin v Ukrajini, ki jo je vrhovna rada sprejela 1. aprila 2014; vseeno svari pred prekomerno uporabo sile za zavarovanje zasedenih stavb v vzhodnoukrajinskih mestih; izraža resno zaskrbljenost nad nedavnimi napadi na policijske postaje v vzhodnih mestih Doneck in Slovjansk in nad tem, da so napadalci zasegli orožje; poziva vse strani, naj pokažejo vzdržnost in mirno poiščejo rešitve;
16. poudarja pomen ponovne vzpostavitve zaupanja v načela pravne države in organe kazenskega pregona v Ukrajini in podpira zamisel o napotitvi misije za krepitev pravne države v Ukrajino, pod okriljem SVOP, ki bi tamkajšnjim oblastem pomagala v njihovih prizadevanjih za reformo policije in pravosodnega sistema;
17. ponavlja svoj poziv začasni ukrajinski vladi k vključujočemu demokratičnemu pristopu, da bi zmanjšala nevarnost stopnjevanja nasilja in ozemeljske razdrobljenosti; meni, da je ustavna reforma ključna v tem oziru, in spodbuja k tehtanju razumnih ukrepov v smeri decentralizacije in samoupravljanja; pozdravlja zagotovilo začasnega predsednika ukrajinske vlade, da bodo regije dobile več pooblastil; vseeno poudarja, da morajo vse odločitve o ozemeljski upravni reformi sprejeti Ukrajinci samo in njihovi izvoljeni predstavniki;
18. načeloma pozdravlja zamisel o državnem referendumu o prihodnjem statusu in ozemeljski zasnovi Ukrajine, ki ga je v televizijskem nagovoru 14. aprila 2014 predlagal začasni ukrajinski predsednik Oleksandr Turčinov;
19. meni, da so predsedniške volitve 25. maja 2014 dobra priložnost za vrnitev politične stabilnosti v Ukrajino; zato močno spodbuja ukrajinske državljane, naj sodelujejo in pomagajo državi v tem težkem času; sporoča svojo odločitev, da bo poslal misijo za

opazovanje volitev, ki bo spremljala te volitve, in vse vpletene strani spodbuja, naj naredijo kar največ, da bodo volitve svobodne in poštene; meni, da bi bilo treba takoj po predsedniških volitvah in po možnosti pred koncem leta izvesti zakonodajne volitve; ponavlja svoj poziv ukrajinskim oblastem, naj volitve izvedejo v skladu s priporočili Beneške komisije, ter podpira sprejetje proporcionalnega volilnega sistema, ki bi olajšal ustrezno zastopanje lokalnih okoliščin v državi;

20. meni, da bi se morala ukrajinska vlada v okviru politične rešitve spora zavezati, da bo odplačala svoj dolg Rusiji ter ruskim bankam in podjetjem ter da bo del prejete finančne pomoči EU in drugih mednarodnih finančnih institucij uporabila za družbeno-gospodarski razvoj revnih regij na jugovzhodu države;
21. pozdravlja podpis političnih poglavij pridružitvenega sporazuma z Ukrajino, saj gre za pomemben korak naprej in ponovno potrditev zavezanosti skupnim vrednotam; pozdravlja še konkretno in takojšnjo podporo, ki je bila Ukrajini ponujena z enostranskim odprtjem trga EU za ukrajinske proizvode; z zadovoljstvom pričakuje dokončen dogovor in izvajanje ostalih delov pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini, kar jasno ne predstavlja končnega cilja sodelovanja med EU in Ukrajino;
22. podpira pogoje, ki jih je opredelila EU glede zelo potrebnih strukturnih reform, ki bodo prispevale k ugodnejšim razmeram za trajnostno gospodarsko rast, boljšemu upravljanju javnih financ, razvoju mreže socialne varnosti in odpravljanju korupcije; poziva k preglednosti v trošenju sredstev EU, Komisijo pa poziva k učinkovitemu spremljanju;
23. je seznanjen z odločitvijo Komisije, da oblikuje podporno skupino za Ukrajino, ki bo v sodelovanju z ukrajinskimi oblastmi in na osnovi informacij, ki jih bodo sporočale države članice, opredelila, katera tehnična pomoč bo potrebna za stabilizacijo krhkih finančnih, gospodarskih in političnih razmer v Ukrajini; meni, da bi bila ista formula potrebna tudi za Moldavijo in Gruzijo;
24. je prepričan, da so dogodki v Ukrajini nekakšno opozorilo EU, da mora okrepiti svojo zavezanost in podporo evropski izbiri ter ozemeljski celovitosti Moldavije in Gruzije, ki se pripravljata na podpis pridružitvenega sporazuma ter poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini z EU; poziva k podpisu obeh pridružitvenih sporazumov in poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini najkasneje do julija in z zadovoljstvom pričakuje njihovo uveljavitev in začetek izvajanja;
25. izraža posebno zaskrbljenost nad ponovno nestabilnimi razmerami v separatistični regiji Pridnestrje v Moldaviji; meni, da je nedavna prošnja samoooklicanih oblasti v Tiraspolu o priključitvi Rusiji z dne 18. marca 2014 nevaren in neodgovoren korak; ponovno izraža podporo Moldavijski ozemeljski celovitosti in vse strani poziva k nujni obnovitvi dialoga znotraj okvira 5+2, za mirno in trajnostno rešitev tega vprašanja;
26. poziva EU, naj še jasneje pokaže, da vzhodno partnerstvo ni politika proti Rusiji, s tem pa prepreči različne razlage in napačno razumevanje tega, kaj želi ta politika doseči; meni, da je vzhodno partnerstvo popolnoma skladno z obstoječimi trgovinskimi sporazumi in da v celoti spoštuje tradicionalne odnose Rusije z njenimi partnericami in sosedami; meni, da vzhodno partnerstvo ne pomeni samodejne priključitve Natu in se

ne postavlja po robu evrazijski carinski uniji; meni pa, da je jamstvo za podporo EU partnerskim državam, ki so pod diplomatskim in gospodarskim pritiskom zaradi napadov na njihovo suverenost;

27. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, državam članicam, začasnemu predsedniku, vladi in parlamentu Ukrajine, vladam in parlamentom držav vzhodnega partnerstva ter vladi in parlamentu Ruske federacije.